Vaccination mot covid-19 - Rutin - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Vaccination mot covid-19	**Dokumentkategori:** Rutin	**Omfattning:** Hälso- och sjukvård, Region Gävleborg
Dokumentägare: Smittskyddsläkaren	**Dokumentansvarig:** Administratör, smittskydd	**Beslutsinstans:** Smittskydd
Diarienummer: Ej tillämpligt		**Datum för översyn:** Se giltigt t o m

Innehåll

1. Syfte och omfattning 3
1.1. Allmänt 4
1.2. Gemensamma principer 4
2. Innehåll 4
2.1. Aktuellt – Nytt för i år 4
2.2. Förändringar som implementerats säsongen 2025-2026 4
2.3. Ansvar 5
2.3.1. Ansvar och förväntningar på verksamhetschef och MAS 5
2.3.2. Ansvar och förväntningar på utförare 5
2.3.3. Förutsättningar för vaccination i ordinarie boende 5
2.4. Datum att komma ihåg 6
2.5. Påminn era patienter om vaccinationsskydd 6
2.6. Marknadsföring och informationsmaterial 6
2.7. Rekommendation covid-19-vaccination, hösten 2026 8
2.7.1. Personer med nedsatt immunförsvar 8
2.7.2. Vaccination utanför rekommendation 8
2.7.3. Vaccination av person som hör till riskgrupp, folkbokförd i annat län 8
2.7.4. Vaccinbrist 8
2.8. Samtidig vaccination 8
2.9. Kompetens vid vaccinering 9
2.10. Regler MittVaccin 9
2.10.1. Välkomstsruta MittVaccin 10
2.11. Hälsodeklaration 10
2.12. Samtycke 11
2.13. Vaccin 11
2.13.1. Beställning av vaccin mot covid-19 11
2.13.2. Dosering 11
2.13.3. Leverans och mottagande 11
2.13.4. Förvaring av vaccin mot covid-19 12
2.13.5. Kassation av kvarvarande vaccin 12
2.13.6. Fördelning av vaccin och minimering av svinn 12
2.13.7. Vaccinationsavfall 12
2.13.8. Reklamation – vaccin som ej kan användas 13

2.13.9. Beställning av förbrukningsmaterial 13
2.13.10. Vad behövs? 13
2.14. Kontraindikationer, allergi och biverkningar 13
2.14.1. Kontraindikationer 13
2.14.2. Överkänslighetsreaktioner 14
2.14.3. Anafylaktisk reaktion 14
2.14.4. Biverkningar 15
2.14.5. Vaccination av patienter med blödningsbenägenhet 15
2.14.6. Övervakning efter vaccination mot covid-19 15
2.14.7. Behov av lugnande läkemedel vid vaccination mot covid-19 15
2.15. Registreringar 15
2.15.1. Registreringar i MittVaccin 15
2.16. Ekonomisk ersättning och avgift vid vaccination mot covid-19 15
2.16.1. Kampanj i MittVaccin 16
2.16.2. Utlämning av vaccindoser till SÄBO 16
2.16.3. Övrigt om ersättningar – vid samverkan 16
2.16.4. Avgift för ej rekommenderade grupper 16
2.17. Kontaktuppgifter vid frågor 16
3. Kommunikation och implementering 16
4. Medverkande och granskare 17
5. Referenser 17

1. Syfte och omfattning

Denna övergripande huvudrutin beskriver covid-19-vaccinationer under säsongen 2026-2027. Rutinen gäller för hälso- och sjukvård inom Region Gävleborg samt utförare som arbetar enligt hälsovalshandboken. Rutinen gäller även för särskilda boenden för äldre i Gävleborgs län, både i kommunal och privat regi samt den kommunala hemsjukvården. Rutinen beskriver också vaccination mot covid-19 i ordinarie boende.

Syftet med rutinen är att uppnå en effektiv och säker hantering där det säkerställs att vaccinet bibehåller sin kvalitet hela vägen fram till det administrering. Rutinen ska även säkerställa att processer för bokning, ordination, iordningställande, vaccination och dokumentation är fastställda och kända i berörda verksamheter

1.1. Allmänt

Vaccination mot covid-19 planeras och utförs i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. All information kring vaccinationer publiceras på samverkanswebben, sidan Vaccination - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)
Målsättningen är att nå en täckningsgrad på 70% i Gävleborg. För övergripande information se rutinen *Vaccinationsplan 2026* (Platina id 09-929191) som finns på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa.

1.2. Gemensamma principer

Vaccinationsinsatsen ska genomföras utifrån följande gemensamma principer:

- **Jämlikhet:** Alla invånare i prioriterade målgrupper ska ha likvärdig möjlighet att vaccineras.
- **Enkelhet:** Erbjudandet till invånare ska vara lätt att förstå och tillgängligt via kanaler som Region Gävleborg har tillgång till.
- **Tillgänglighet i rätt tid:** Vaccination ska erbjudas inom fastställd tidsperiod med anpassning under högsäsong.
- **Effektivt resursutnyttjande:** Planering ska ske så att tillgängliga tider och vaccindoser nyttjas optimalt. Använd i första hand bokningsbara tider i MittVaccin för planerade besök och komplettera med drop-in utifrån lokalt behov. Fördelningen mellan dessa ska anpassas efter befolkningens efterfrågan.
- **Datadriven uppföljning:** Uppföljning av vaccinationsinsatsen baseras på antal registrerade doser i MittVaccin Journal.

2. Innehåll

2.1. Aktuellt – Nytt för i år

Vaccination mot covid-19 startar 2 november. Genomförandet kommer i huvudsak att likna föregående säsong.

Ytterligare information om syfte och målsättning gällande höstens vaccinationer mot covid-19 finns i *Vaccinationsplan 2026* (Platina id 09-929191) som finns på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa.

2.2. Förändringar som implementerats säsongen 2025-2026

Förändringar föregående säsong som fortsatt kvarstår:

- Cosmic har implementerts inom hälso- och sjukvården.
- MittVaccin Journal har införts inom primärvården, och hela hälso och sjukvården samt länets samtliga kommuner använder nu MittVaccin Journal.
- Bokningstjänsten i MittVaccin har implementerats, både med bokningsbara tider och möjlighet till drop in.

- Möjlighet finns för hälsocentralerna att via knappval styra över samtal för bokning. Samtalen hanteras självständigt av respektive hälsocentral.
- I så stor utsträckning som möjligt används funktionen i MittVaccin som möjliggör att två personer kan boka tid samtidigt.
- Aktivt arbete för att minska vaccinsvinn.
- I MittVaccin används funktionen ”kampanj” för att särskilja vissa patientgrupper.
- Webbformuläret för rapportering av utlämnade doser till SÄBO, LSS och hemsjukvård har tagits bort. Registrering sker i stället direkt i MittVaccin.

2.3. Ansvar

2.3.1. Ansvar och förväntningar på verksamhetschef och MAS

Verksamhetschef i kommunen och inom hälso- och sjukvården ansvarar för patientsäkerheten enligt hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80, kap. 4).

MAS i respektive kommun ansvarar för att patienten får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet enligt samma förordning (2017:80, kap 4, 6§).

2.3.2. Ansvar och förväntningar på utförare

- Vaccinationsinsatsen följs upp avseende vaccinationstäckning per målgrupp samt nyttjande av bokningsbara tider respektive drop in. Utförare bidrar till uppföljningen genom korrekt och konsekvent registrering i MittVaccin.
- Statistik kan följas per enhet i MittVaccin. Samlad statistik finns tillgänglig i Cyklop.
- För att nå målet på 70% vaccinationstäckning förväntas samtliga vaccinerande enheter att upprätthålla motsvarande tillgänglighet för vaccination. En hög vaccinationstäckning ger en friskare befolkning – vaccin räddar liv.
- Utförare ska erbjuda vaccination till av Folkhälsomyndigheten fastställda målgrupper inom angiven tidsperiod.
- Utförare bör anpassa sin kapacitet så att en hög och jämn vaccinationstäckning kan uppnås inom respektive målgrupp.
- Utförare bör planera verksamheten så att vaccination kan erbjudas utan betydande väntetider, särskilt under perioder med hög efterfrågan. Varje mottagning ansvarar för att ha en god tillgänglighet vilket också bidrar till att patienter i mindre utsträckning behöver söka sig till andra mottagningar än där de är listade.
- Gentemot befolkningen kommuniceras en uppmaning att vaccinera sig på den hälsocentral hen tillhör, men utförarna vaccinerar i enlighet med hälsovalshandboken, det vill säga alla som önskar att vaccinera sig oavsett mottagning. Läs mer här: Hälsovalshandboken – etablera och driva hälsocentral - Region Gävleborg

2.3.3. Förutsättningar för vaccination i ordinarie boende

Vid vaccination i ordinarie boende ska två sjuksköterskor alternativt en sjuksköterska och en undersköterska vara närvarande. Planering kring genomförandet kan ske i samarbete mellan regionen och kommunerna.

När vaccinet transporteras ska det säkerställas att vaccinets kvalitet inte påverkas negativt. Vaccinet får inte frysa så det måste skyddas mot låga temperaturer. Vid transport av obruten flaska ska det säkerställas att injektionsflaskan förvaras stående.

2.4. Datum att komma ihåg

- Beställa behörigheter till MittVaccin **i god tid** till de medarbetare som saknar.
- Kontrollera att era uppgifter på kontaktkortet (1177.se) är korrekta innan **9 oktober 2026.**
- Schemaläggning och drop-in tider i MittVaccin.se ska vara klart senast **9 oktober** och synliggör dem **16 oktober.**
- Den **16 oktober** publiceras information på 1177.se/gavleborg.
- Aktivera knappval för vaccination i teleQ **senast 16 oktober.**
- Den **19 oktober** påbörjas distribution av informationsbrev till de grupper som rekommenderas vaccination mot covid-19 och influensa.
  - Ett brev skickas till åldersgruppen 65-74 år med information om vaccination enbart mot influensa.
  - Ett brev skickas till åldersgruppen 75 år och äldre med information om samvaccination mot covid-19 och influensa.
- Den **2 november 2026** startar vaccinationerna mot covid-19 och influensa.
- Tillgängliggör vaccination mot covid-19 fram till årsskiftet, med möjlighet till förlängning. De mest intensiva veckorna förväntas vara veckorna 45-49.
- Observera att särskilda patientgrupper såsom immunsupprimerade patienter fortsatt får vaccin mot covid-19 året runt, när behov finns.
- Registrera vaccinationerna i samband med administrerad dos. Ersättning från smittskydd sker månadsvis.

2.5. Påminn era patienter om vaccinationsskydd

Påminn era patienter om vikten av att vaccinera sig mot covid-19. Fånga upp patienter på er mottagning som är på besök av annan anledning än vaccination. Ni som arbetar närmast patienterna gör det viktigaste jobbet, nämligen i mötet och i samtal med patienterna.

Tipsa gärna om att möjlighet finns för anhöriga att boka åt exempelvis sin äldre mor i MittVaccin – med samtycke så krävs inget bank-id för bokningen.

2.6. Marknadsföring och informationsmaterial

- Information till allmänheten förmedlas främst via 1177.se/gavleborg.
- Regionens sociala medier och webbplatser är viktiga informationskanaler gällande vaccination mot covid-19 och dessa kommer användas under hösten.
- Brev skickas ut till målgruppen baserat på folkhälsomyndighetens rekommendation.
- Annonser publiceras i lokaltidningar, gratistidningar samt i sociala medier.

- Hälsocentralerna har möjlighet att lokalt eller i samverkan välja att annonsera, se punkt 2.6.1. här nedanför.
- Information om vaccinationerna skickas till en mängd föreningar och enheter, dessa finns också på olika språk. Informationen kan också skrivas ut och distribueras av mottagningarna.
- Affisch-kit skickas ut driekt till verksamheterna cirka tre veckor innan kampanjen startar. Ta ner gammalt affischmaterial.
- Informationsmaterial finns på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa under fliken Informationsmaterial. Där finns också utskriftsvänliga affischer med mera.
- Informera aktivt i vårdmöten med patienter om vikten av vaccinationerna.

2.6.1. Bokning av annons via NOWA

Hälsocentralerna har möjlighet att annonsera lokalt eller i samverkan. De hälsocentraler som väljer att annonsera lokalt ansvarar själva för bokning av annons och för att underlaget skickas in i tid enligt överenskommelse med NOWA.

Kommunikationsavdelningen har tagit fram en enhetlig annonsmall som finns hos NOWA, Region Gävleborgs mediebyrå. NOWA ansvarar för att anpassa det godkända manuset till annonsmallen och aktuellt annonsformat.

Innan du skickar materialet till NOWA
Ta fram ett komplett manus till annonsen och maila det till vaccinationssamordning@regiongavleborg.se. Innehållet granskas så det stämmer överens med aktuella budskap och fakta och återkoppling ges.

När manuset är godkänt skickar hälsocentralen annonsbokning och det kompletta manuset till **rg@nowa.se**. Kom ihåg att bifoga fakturaadress i annonsbokningen.

OBS! Annonsering får ske tidigast tisdag 20 oktober.

Snabbguide – annonsprocess via NOWA

1. **HC → Smittskydd (vaccinationssamordning@regiongavleborg.se)** – Hälsocentralen tar fram ett komplett manus och skickar det till smittskydd för granskning.
2. **Smittskydd → HC** – Smittskydd granskar och återkopplar eventuella justeringar.
3. **HC → NOWA** – När manuset är godkänt skickar hälsocentralen annonsbokning och komplett manus till NOWA.
4. **NOWA** – Anpassar det godkända manuset till annonsmall, format och layout.
5. **NOWA → HC och Smittskydd** – Skickar slutversion för godkännande före publicering.

2.7. Rekommendation covid-19-vaccination, hösten 2026

Folkhälsomyndigheten rekommenderar vilka grupper i befolkningens som behöver fylla på sitt skydd under säsongen 2026/2027, se mer information på Folkhälsomyndighetens hemsida. Region Gävleborg vaccinerar i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendation om vaccination mot covid-19.

Åldersgränser i rekommendationen avser den ålder som uppnås innevarande år. En rekommendation för vuxna gäller från 18-årsdagen.

2.7.1. Personer med nedsatt immunförsvar

En del personer med allvarligt nedsatt immunförsvar behöver tätare vaccindoser och det kan i vissa fall vara lämpligt att personer med allvarligt nedsatt immunförsvar följer de rekommendationer som gäller personer äldre än 80 år. Vaccination behöver i många fall göras vid tidpunkter som passar övrig behandling.

Information om covid-19-vaccin till personer med nedsatt immunförsvar

Vaccination mot covid-19 av personer 18 år och äldre med allvarlig immunbrist – en vägledning

2.7.2. Vaccination utanför rekommendation

Vaccin är ett läkemedel och kan ordineras av läkare även till personer som inte omfattas av en rekommendation. Grupper som rekommenderas vaccin mot covid-19 prioriteras i första hand, men vaccination utanför rekommendation kan ske om undanträngningseffekt kan undvikas. Läkarordination krävs utanför rekommendation och en avgift tas ut. Se mer om avgift under punkten 2.16.4. samt läs mer om ordinationsrätt under punkten 2.9.

Vaccination mot covid-19 utanför rekommendation startar tidigast vecka 48.

2.7.3. Vaccination av person som hör till riskgrupp, folkbokförd i annat län

Vaccination mot covid-19 är kostnadsfritt för personer som rekommenderas vaccination. Det gäller den som är folkbokförd i Gävleborg, men även den som är folkbokförd i ett annat län och som rekommenderas vaccination.

2.7.4. Vaccinbrist

Vid brist på vaccin sker prioritering av vissa grupper. Prioritering kommuniceras separat vid eventuell bristsituation.

2.8. Samtidig vaccination

Vaccinationen mot covid-19 går i de flesta fall att kombinera med ett eller flera andra vaccinationer, till exempel mot influensa och pneumokocker.

Se information om samvaccination (covid-19, influensa och pneumokocker) på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa.

2.9. Kompetens vid vaccinering

Ordinationsrätt
Läkare alternativt sjuksköterska med kompetens enligt socialstyrelsens författningar har ansvar för ordinationen.

Bestämmelser om vilken utbildning en sjuksköterska ska ha genomgått för att vara behörig att ordinera läkemedel för vaccinationer finns i Socialstyrelsens föreskrift HSLF-FS 2018:43.

Se mer information om ordination i rutinen *Vaccination och ordination i MittVaccin - Platina id 09-858664* som du finner på samverkanswebben, sidan MittVaccin Journal, under rubriken Rutin för hälso- och sjukvården.

Vaccination
Injektionstekniken är en viktig del i vaccinationsprocessen. För anställda inom Region Gävleborg finns möjlighet att självständigt öva praktiskt - besök KTC för att öva eller kontakta KTC via ktc@regiongavleborg.se

Rätt injektionsteknik har stor betydelse i samband med vaccination av flera skäl. En korrekt injektionsteknik säkerställer att vaccinet injiceras på rätt plats som möjliggör en effektiv absorption av vaccinet. En felaktig injektion kan öka risken för biverkningar såsom smärta, svullnad och irritation. Rätt injektionsteknik minskar risken för skador som kan uppstå om nålen träffar nerver, blodkärl eller ben. Läs om injektionsteknik på vårdhandbokens webbplats.

2.10. Regler MittVaccin

Hälsocentralerna ansvarar för schemaläggning i MittVaccin och det är viktigt att schemaläggningen följer en viss grundstruktur. Anledningen är att patienterna ska få en jämlik vård i Gävleborg och att genomförandet blir på liknande sätt i vårt län.

Grunden till en hög täckningsgrad i vårt län är att se till att tillgängligheten är god gällande vaccinationsbesöken – vaccin räddar liv. Möjlighet finns att på ett enkelt sätt ta fram statistik gällande föregående säsong på varje enskild mottagning. Klicka på fliken statistik i MittVaccin så får du fram det du önskar för att underlätta planeringen.

Dessa regler i MittVaccin ska följas:

- Schemaläggningen i MittVaccin ska vara klar den **9 oktober.**
- Bokningsbara tider och drop-in görs synliga i MittVaccin den **16 oktober.**

Vid schemaläggning ska nedan punkter följas:

- Åldersgräns 18 år.
- Två personer ska kunna bokas på samma klockslag.
- Namnge besökstyperna enligt nedan vid bokningsbara tider:
  - Covid-19 och influensa (75 år och äldre samt riskgrupper)
  - Influensa (65-74 år)

- Kommunikation gällande tider för drop-in gör ni via textrutan i drop-in fliken på MittVaccin.se.
- **OBS! Gammal information tas bort löpande.**

Möjlighet finns att delta på ett utbildningstillfälle i september, information om utbildningstillfället kommuniceras på Plexus och via månadsbrev.

2.10.1. Välkomstsruta MittVaccin

Texten i välkomstrutan i MittVaccin kan hälsocentralerna själva redigera. I texten ska hälsocentralernas drop-in tider förmedlas. OBS! Texen är synlig oavsett om invånaren har valt drop-in eller boka tid.
Använd nedan formuleringar men anpassa texten till er planering:

”Du kan boka tid eller komma på drop-in. Besök i första hand den mottagning du tillhör.

Drop-in-tider

Covid-19 och influensa
För dig som är 75 år eller äldre eller tillhör en riskgrupp
- Måndag 2/11, 9/11 och 23/11. Tid: 10–15
- Onsdag 4/11. Tid: 9–12
- Torsdag 26/11 och 3/12. Tid: 13.30–16

Endast influensa
För dig som är 65-74 år eller tillhör en riskgrupp
- Måndag 2/11. Tid: 8–10
- Tisdag 3/11, 10/11 och 17/11. Tid: 10–15
- Onsdag 4/11. Tid: 9–12
- Torsdag 12/11 och 19/11. Tid: 13.30–16

Ombokning eller avbokning

Gå till fliken ”Hantera bokning” och ange din bokningskod.
Behöver du hjälp? Kontakta din mottagning.

Mer information:
Läs mer om riskgrupper och vaccinationerna på 1177.se/gavleborg

2.11. Hälsodeklaration

Hälsodeklarationen i MittVaccin är obligatorisk och i så stor utsträckning som möjligt fyller patienterna självständigt i den. Det är fördelaktigt att gå över till det digitala arbetssättet i MittVaccin då innskanning i MittVaccin inte är möjlig.

Läs mer om MittVaccin på smittskyddets webbplats.

2.12. Samtycke

På särskilt boende för äldre ansvarar sjuksköterska på boende för att säkerställa att det finns samtycke till vaccinationen samt hanterar dokumentation för samtycke. Dokumentation för samtycke sker i kommunens journalsystem. Samtycket kan ske genom att tillfråga den som ska vaccineras eller, då denne inte kan svara, genom att kontakta anhörig eller god man. Det kan behöva göras en menprövning.

Samtycke alternativt mognadsbedömning ska inhämtas vid vaccination av barn och ungdomar och dokumenteras i MittVaccin. Läs mer om *Samtycke barn 12-15 år* (platina id 09-604574) samt *Samtycke och mognadsbedömning, 16-18 år* (platina id 09-592491) som ni hittar på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa under fliken Hälsodeklaration, mognadsbedömning och samtycke.

2.13. Vaccin

Vaccin mot covid-19 uppdateras inför höstens vaccinationer. Det är viktigt att vaccinet från föregående vaccinationsperiod kasseras och de senast uppdaterade vaccinerna används.

Under säsongen 2026/2027 används anpassat vaccin för den dominerande virusvarianten. mRNA-vaccinet Comirnaty från Pfizer levereras till Region Gävleborg inför vaccinationsstarten.

Bimervax är ett proteinbaserat vaccin som rekommenderas av Folkhälsomyndigheten från 31 års ålder. Leverans av Bimervax förväntas ske under hösten 2026 och fördelas ut i Gävleborg till vissa hälsocentraler.

2.13.1. Beställning av vaccin mot covid-19

Beställning sker via blanketten *Covidvaccination – Vaccinbeställning* (platina id 09-532397), som finns på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa.
Beställningen skickas till lakemedel.covidvaccin@regiongavleborg.se

2.13.2. Dosering

	Covid-19 mRNA-vaccin	**Covid-19 Proteinbaserat**
Vaccinbenämning	Comirnaty	Bimervax
Förpackning	Injektionsflaska med flera doser	Endosflaska
Dos	0,3 ml	0,5 ml

2.13.3. Leverans och mottagande

Covidvaccin levereras till enheterna i kyllådor av chaufförer från Logistik och Service i Gästrikland och Hälsingland.

Det är av yttersta vikt att vaccinleveransen tas emot när den ankommer enheten. Chauffören ska ha tillgång till telefonnummer till enheten för att kunna meddela leverans.

Mottagaren ska kvittera leveransen på kvittenslista som chauffören har med sig. Chauffören tar med sig kvittenslistan till Läkemedelsenheten.
Vid leverans ska vaccinet omedelbart packas upp och placeras i kylskåp. Den tomma kyllådan lämnas direkt till chauffören som tar den tillbaka till läkemedelsenheten. För de hälsocentraler dit vaktmästarna kommer dagligen kan kyllådan skickas tillbaka senast nästkommande dag.

2.13.4. Förvaring av vaccin mot covid-19

På enheten ska vaccinerna förvaras i kylskåp (+2 - +8°C). Det åligger vaccinationsplatsen att dagligen kontrollera att temperaturen i kylskåpet är inom detta intervall. Aktuell temperatur (inklusive min/max-temperatur sedan senaste mätningen) ska dokumenteras på blanketten: *Läkemedelshantering - Temperaturmätning* (platina id 09-27324)

Vaccinflaskorna levereras i originalförpackning (kartong med 10 flaskor). Comirnaty har begränsad hållbarhet i kylskåp. Datumet som är tryckt på förpackningen och på vaccinflaskorna avser hållbarhet i -70 grader. Varje förpackning är uppmärkt med information om hur länge vaccinet är hållbart i kylskåp.

Utgångsdatumet som står på flaskorna stämmer alltså inte. Vid förvaring på enheten ska vaccinflaskorna därför alltid stå kvar i förpackningen fram till dess att det ska iordningställas och användas.

Detaljerad information om hantering och iordningställande av vaccinerna finns på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa under fliken *Rutiner hantering av vaccin*.

2.13.5. Kassation av kvarvarande vaccin

När hållbarhetsdatumet på förpackningens etikett har passetats måste eventuellt kvarvarande vaccin kasseras.

2.13.6. Fördelning av vaccin och minimering av svinn

Under säsongen 2026/2027 ska vaccinsvinn minimeras. Använd statistikfliken i MittVaccin för att underlätta uppskattningen av åtgången i samband med beställning av vaccin. Sök på föregående höst- och vintersäsong samt covid-19 som sjukdomsskydd för att få fram antalet givna doser. Beställ i enlighet med behovet för att minimera kassation och svinn.

2.13.7. Vaccinationsavfall

Material som varit i kontakt med vaccin (sprutor, kanyler, injektionsflaska etc.) ska sorteras som cytostatika och läkemedelsförorenat avfall i enlighet med ordinarie rutin.
För Region Gävleborg gäller rutinen *Hantering av smittförande/kliniskt avfall* (platina id 07-861641) som finns på samverkanswebben, sidan Smittförande avfall samt rutinen *Sorteringsguide avfall* (platina id 07-861539) som finns på samverkanswebben, sidan Avfall - dokument..

2.13.8. Reklamation – vaccin som ej kan användas

Om en vaccinflaska inte kan användas, exempelvis till följd av att suspensionen är missfärgad eller innehåller andra partiklar, ska Läkemedelsenheten kontaktas via mail: lakemedelsenheten@regiongavleborg.se

2.13.9. Beställning av förbrukningsmaterial

Varje enhet ska ha eget lager av det förbrukningsmaterial som behövs för det/de vaccin som är aktuella att administrera. Materialet beställs enligt ordinarie beställningsrutiner på vårdenhetens egen bekostnad. Beställningsformuläret som använts tidigare år används inte längre. Regionens vårdenheter beställer i Proceedo från leverantör Skyddsutrustning Covid-19. Artikelnummer framgår nedan.

Artikelbeskrivning	Artikelnummer
Cominarty – Vaccinationskort	RG10011
Sprutfat Meditainer 65(155st per fp)	RG10001
Spruta luer 3komp KD-Ject 1mlgrad 0,01ml centrisk(1600st per fp	RG10002
Propp infusion combipropp(100st per fp)	RG10003
Plåster inj NW evercare(200st per fp)	RG10004
Kanyl uppdragn KD-FINE ufilter 1,2x40mm 18G 1 1/2" trubbig (100st per förpackning)	RG10005
Kanyl inj KD-FINE Safety 0,6x25mm 23G blå(800st per förpackning)	RG10006
Injektionstork sprit 70% IPA 30x30mm vikt 30x60mm utvikt (100st per fp)	RG10007
Riskavfallsbox San Sac 25lit utan lock gul	601
Lock t riskavfallsbox San Sacenkel gul till 25 och 50 lit	603

För SÄBO gäller att Läkemedelsenheten skickar med sprutor och kanyler tillsammans med vaccinet om detta anges i beställningen.

Batchetiketter skickas med vid vaccinleveranser till samtliga enheter.

2.13.10. Vad behövs?

Vaccination med Comirnaty från Pfizer kräver nedanstående förbrukningsmaterial

Benämning	Specifikation	Antal per vaccinflaska (6-7 doser)
Uppdragningskanyl	18G utan filter	1
Spruta för administrering	1 ml	7
Injektionskanyl – för intramuskulär inj.	23 eller 25G	7
Etikett – batchnummer	Förtryckt etikett med batchnummer	7

2.14. Kontraindikationer, allergi och biverkningar

2.14.1. Kontraindikationer

Vid vissa tillstånd bör behovet av vaccination övervägas alternativt senareläggas.

- Vid pågående feber eller infektionssjukdom med feber ska vaccinationen senareläggas.

- Personer med överkänslighet mot någon beståndsdel i vaccinerna bör inte vaccineras alternativt bör noga överväga om vaccination är aktuellt.
- Vid tidigare anafylaktisk reaktion avrådes vaccination mot covid-19 helt.

Mer information om kontraindikationer i samband med samvaccination finns på samverkanswebben, sidan Vaccination mot Pneumokocker under fliken Samvaccination. (Platina id 09-871012).

2.14.2. Överkänslighetsreaktioner

Vid vaccination krävs att det finns resurser för att förebygga överkänslighetsreaktioner samt beredskap för att behandla överkänslighetsreaktioner. Detta beskrivs i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1999:26) som du kan hitta på socialstyrelsens webbplats.

Vid tidigare svår allergi/allergiska reaktioner ska vaccination ske på sjukvårdsinrättning se Riktlinje från Svenska Föreningen För Allergologi, SFFA där krav på utrustning och beredskap relaterat till allergiorsak beskrivs.

Utsedd läkare, bedömer allergins allvarlighetsgrad med hjälp av den utökade Hälsodeklarationen (Platina id 09-549986). Om ja på någon av frågorna 2-4 så skickas remiss till Infektionskliniken i Cosmic.

Remissmottagare, läkare på infektionskliniken i Gävle, bedömer indikation för vaccination mot covid-19. Patienten bokas enligt närhetsprincipen för vaccination med anafylaxiberedskap och tillgång till narkos.

Personer som tidigare fått reaktion men som bedöms att ändå kunna få sin vaccination inom ordinarie vaccinationsflöde, skall observeras i minst 15 minuter.

2.14.3. Anafylaktisk reaktion

Risken för anafylaktisk reaktion i samband med covid-19 vaccination är ytterst ovanlig. Svåra allergiska reaktioner har rapporterats hos ca 1 på 100 000 individer som vaccineras mot covid-19. Risken för allvarliga allergiska biverkningar vid vaccination mot covid-19 är således låg, men förekommer liksom vid vaccination med andra vacciner. För att säkerställa ett säkert förfarande vid vaccinationer bygger denna rutin på SFFA:s (Svenska Föreningen För Allergologi) riktlinjer.
Läs mer i rutinen *Anafylaxi - Behandling vid allvarlig överkänslighetsreaktion hos vuxna* (Platina id 09-884798) på samverkanswebben, sidan Vaccination mot covid-19 och influensa i fliken Anafylaxi.
Observera att vid tidigare anafylaktisk reaktion i samband med vaccination mot covid-19 avråds helt från vaccination mot covid-19.

2.14.4. Biverkningar

Enligt läkemedelsverket ska den som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvården snarast rapportera in misstänkta biverkningar av läkemedel. Den vaccinerade, eller någon närstående, har också möjlighet att rapportera in biverkningar till Läkemedelsverket.

2.14.5. Vaccination av patienter med blödningsbenägenhet

Vaccination av patienter med ökad blödningsbenägenhet på grund av sjukdom eller läkemedelsbehandling kan kräva särskild handläggning. Vid stor blödningsrisk ska indikationen för vaccination alltid ställas i relation till risken för allvarlig blödning. Vid vaccination mot covid-19 ska administration i första hand genomföras intramuskulärt.

Det är viktigt att komprimera över stickstället i cirka 10 minuter efter given injektion. Kontrollera efter 10 minuter om svullnad eller atypisk smärta har uppstått vid stickstället.

2.14.6. Övervakning efter vaccination mot covid-19

Om behov finns av övervakning efter vaccinationen ska patienten övervakas minst 15 minuter. Det gäller patienter som tar sin första vaccindos mot covid-19. Det gäller även patienter med risk att utveckla allergi, med blödningsbenägenhet eller har behov av övervakning av annan anledning.

2.14.7. Behov av lugnande läkemedel vid vaccination mot covid-19

Föreligger behov av lugnande behandling i narkos för vaccination är den allmänna inställningen att risken inte överväger nyttan och därmed ej bör genomföras. Om personen skall få narkos av någon annan anledning kan man efter överenskommelse med patienten passa på att vaccinera i samband med detta.

2.15. Registreringar

2.15.1. Registreringar i MittVaccin

Alla vaccinationer ska registreras i MittVaccin enligt regionbeslut. Se rutinen *Vaccination och ordination i MittVaccin* (platina id: 09-858664). Rutinen finns på samverkanswebben, sidan MittVaccin Journal under rubriken Behörighet för MittVaccin Journal. Där finns också mer information om behörighet samt manualer gällande MittVaccin.

2.16. Ekonomisk ersättning och avgift vid vaccination mot covid-19

Hälso- och sjukvården ersätter utföraren med 125 kr/dos. MittVaccin Journal används som underlag i samband med utanordningarna.

Ersättningen betalas ut månadsvis och baseras på nedan registreringar i MittVaccin:

- Antal registrerat givna doser över 75 år
- Antal registrerade kampanjer
- Antal registrerat utlämnade doser

2.16.1. Kampanj i MittVaccin

För att få ersättning för de vaccinationer som ges till personer som är under 75 år registreras vaccinationen i MittVaccin med kampanjen ”Covid-19 riskgrupp under 75 år”.
Observera, utanför Folkhälsomyndighetens rekommendation så debiteras invånaren och ingen kampanj ska registreras i MittVaccin.

2.16.2. Utlämning av vaccindoser till SÄBO

Webbformuläret gällande antal utlämnade doser till SÄBO, LSS och hemsjukvård togs bort föregående säsong. Istället anger hälsocentralerna utlämning av vaccindoser i MittVaccin i samband med att minskning av lagersaldot registreras. Ange orsaken *Utlämning till annan enhet* samt ange i fritext den enhet som vaccinet utlämnas till. Registreringen ligger till grund för att ersättning för vaccinkostnaden betalas ut till hälsocentralen.

2.16.3. Övrigt om ersättningar – vid samverkan

Om enheter samverkar kring vaccinationsarbetet så är det den enhet som registrerar doserna i MittVaccin som får ersättningen. Vid utlämning av doser mellan hälsocentraler sker fakturering mellan hälsocentralerna själva.

2.16.4. Avgift för ej rekommenderade grupper

Vårdgivare ska ta ut en avgift för vaccinationstillfället för ej rekommenderade grupper. Det blir alltså en avgift per tillfälle oavsett om personen önskar en, två eller tre vaccin utanför rekommendationen vid samma tillfälle.

Exempel:

Totalpris för patient

Vaccination mot covid-19:	**250 kr**
Vaccination mot influensa (standarddos):	**ca 300 kr**
Vaccination mot covid-19 och samvaccination mot influensa:	**ca 300 kr**

För mer exakt totalpris, se aktuella system i samband med debitering.

2.17. Kontaktuppgifter vid frågor

Smittskydd: smittskydd@regiongavleborg.se

Vaccinationssamordnare: vaccinsamordning@regiongavleborg.se

3. Kommunikation och implementering

Denna rutin är underordnat det övergripande dokumentet Vaccinationsplan 2026 och får inte brytas ner på underliggande nivå utan samråd med upprättaren.

Regionens vaccinsamordnare ansvarar för att rutinen och tillhörande dokument/instruktioner når verksamhetschefer i Regionen och Gävleborgs kommuner. Verksamhetschefer och MAS ansvarar för att rutinen är känd och efterlevs av alla berörda medarbetare. Rutinen läggs på samverkanswebben.

4. Medverkande och granskare

Rutinen är framtagen i samarbete med smittskyddsläkaren, vaccinsamordnaren och apotekare, läkemedelsenheten.

5. Referenser

Dokumentnamn/länkar	Plats
Vaccinationer	regiongavleborg.se
Samvaccinationer covid-19 och influensa	regiongavleborg.se
Vaccination mot pneumokocker	regiongavleborg.se
Vägledning vid allvarlig immunsupprimernade behandling	Folkhälsomyndigheten
1177.se – Om vaccin mot covid-19	1177.se/Gavleborg
Rekommendationer för vaccination mot covid-19	Folkhälsomydigheten
Information om covid-19-vaccin till personer med nedsatt immunförsvar	Folkhälsomydigheten
Föreskrifter om behörighet för sjuksköterkor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19 (HSLF-FS 2020:81)	Socialstyrelsen
Behörighet för sjuksköterskor att förskriva och ordinera läkemedel (HSLF-FS 2018:43)	Socialstyrelsen
Injektionsteknik – Vårdhandboken	Vårdhandboken
MittVaccin Journal	regiongavleborg.se
Föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1999:26)	Socialstyrelsen
Riktlinje från Svenska Föreningen För Allergologi, SFFA	SFFA
Läkemedelsverket – rapportera misstänkta biverkningar	Läkemedelsverket